

Grunnloven skal ikke bare feires. Den skal også brukes

Taler

Erna Solberg

Dato

17 mai 2017

Sted

Festplassen, Bergen

Omstendigheter

17. mai-tale

1 Kjære alle sammen,

Velkommen til folkefest!

5 17. mai er en folkefest. Det er vår fest. Nordmenn fant sin helt egen måte å feire grunnlovsdagen på, med barnetog og folkedrakter.

Vi bergensere setter selvsagt vårt eget særpreg på feiringen. Derfor bæres Ole Bull-fanen i hovedprosesjonen og buekorpsene marsjerer, til glede for unge og
10 gamle.

17. mai er først og fremst en dag for glede og feiring. Men vi kan også bruke den til ettertanke.

15 Nordmenn er så heldige å bo i et fredelig hjørne av verden. Men tiden vi lever i er, sett med internasjonale øyne, urolig.

Terroren kommer nærmere når den rapporteres fortløpende mens den skjer på sosiale medier. Vi skal være årvåkne, men ikke fryktfulle. Åpenhet og tillit går
20 hånd i hånd.

Noen tror løsningen på verdens utfordringer er at hvert land snur seg innover. Noen tror at hvis det enkelte land lukker seg inne, kan verden stenges ute. Vi ser det i andre land. Verden er i ferd med å bli mer lukket.

25

Men å stenge grenser og å bygge murer for å holde på varer og mennesker løser

ikke problemene man tror de skal løse. Historien har lært oss det. De periodene i verdenshistorien som har vært mest preget av proteksjonisme har også vært de mest konfliktfylte. Folk har blitt fattigere.

30

Bare se på historien til vår egen by. Bergen blomstret, ble rikere og kulturelt beriket, takket være åpenhet og internasjonal handel. Vår identitet er uløselig knyttet til hvordan Bergen ble formet i Hansatiden. Vi var den første kosmopolittiske byen i Norge. Det gav oss samtidig en sterk egenidentitet som bergensere.

35

Det er ingen motsetning mellom å være glad og stolt over det norske, samtidig som man støtter opp om politisk og økonomisk samarbeid på tvers av landegrensene. Tvert imot.

40

Henrik Wergeland var en pådriver for det norske. For at grunnlovsdagen, 17. mai, skulle være en folkefest. Han var samtidig en pådriver for solidaritet med verdens undertrykte og kulturelt mangfold i Norge. Derfor kjempet Wergeland også for å endre grunnloven han elsket og ville at hele landet skulle feire. Fordi han, med rette, mente det var i strid med våre verdier å nekte jøder adgang til riket, slik grunnloven den gangen slo fast.

45

Wergelands verdier vant frem og ble Norges verdier - heldigvis.

I dag feirer vi verdiene våre, både de vi finner i Grunnloven, og de vi opplever som en del av vår felles identitet.

50

Frihet. Demokrati. Tillit.

Dette er verdier vi må pleie.

55

Feiringen av dem på 17. mai er symbolsk markering og aktiv handling i en vakker symbiose. Det er god pleie av verdiene våre.

Ikke alle som deltar i feiringen av grunnloven har gått sine barnsben i 17.mai-tog med bunaden på. Desto mer gledelig er det at dere deltar nå. Om du bærer en folkedrakt, og det ikke er en bunad, er det bare et symbol på at vi kan være stolte av hvor vi kommer fra - samtidig som vi er glade i landet vi bor i. Det syns jeg er vakkert.

60

Det er ikke bare et ansvar for oss å vise frem våre verdier, vi har en forventning om at de som kommer til landet følger dem. Å være beskyttet av Norges grunnlov gir også nasjonen rett til å stille krav om å følge våre lover og regler og
70 leve i tråd med våre verdier. Det er fellesskap i praksis.

Om få måneder er det stortingsvalg. Dagen er nok for de færreste like høystemt som 17. mai, men den er også en funksjon - og på sitt vis en feiring - av grunnloven og våre verdier.

75

Demokratiet hviler på friheten til å stemme på det partiet du vil. De som velges får i fire år representere de som gav dem tillit. Etter fire år kan borgerne bestemme om tilliten skal trekkes tilbake eller fornyes.

80 Og ikke minst vet vi at valgresultatet og de demokratiske spillereglene vi har etablert respekteres i etterkant av alle som stiller til valg. Det er selve fundamentet for frie og fredelige valg.

Ikke ta demokratiet for gitt. Forsvar det, ved å bruke stemmeretten, uansett
85 hvem du stemmer på. Grunnloven skal ikke bare feires. Den skal også brukes.

Norge ble nylig kåret til verdens lykkeligste land. Det finner jeg stor glede i. Og jeg håper det ikke bare er et utslag av at meningsmålingen ble gjennomført ved å ringe bergensere en dag det var strålende sol i Bergen og Brann hadde vunnet en
90 hjemmekamp.

Nei, jeg tror det er fordi vi er et land som er seg selv, uten å bli seg selv nok. At vi er trygge nok på oss selv, våre verdier og våre evner til at vi tør gripe de mulighetene det gir å være en del av en åpen verden. Slik har det vært og slik bør
95 det være i fremtiden.

Akkurat nå har vi muligheten til å vise frem Bergen til folk i hele verden. Facebook har nemlig funnet ut at 17. mai er så eksotisk at de sender direkte fra ulike steder i Norge til folk i hele verden, og vi skal gå live her fra Bergen nå. I
100 resten av verden forstår de ikke den bergenske dialekten så godt som de burde, så jeg må slå om til engelsk et lite øyeblikk.

Dear people of the world,

105

I am Erna Solberg, the Norwegian Prime Minister. A warm welcome to Norway and to my hometown Bergen. Today, all over Norway, we are celebrating our constitution day. This is a celebration of values that are important to us. Freedom, democracy and trust. In a world often characterized by terror, unrest and fear, it is more important than ever to celebrate these values. I wish you all a wonderful day.

110

Men nå, her i Bergen i dag handler det om feiringen. Kos dere med tog, is, pølser, venner og familie.

115

Gratulerer med grunnlovens, fremtidens og barnas dag!

Kilde
regjeringen.no

120

Emner
17. mai, 17. mai-tale, Demokrati, Grunnloven

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/grunnloven-skal-ikke-bare-feires-den-skal-også-brukes>

125

130

135

140